



KYSTVERKET



Visitasjon av personer og gjennom søking av håndbagasje

Veiledning havnesikring

Versjon 1.0, 18.12.2014

Innhold

Del 1 Introduksjon	3
Målsettingen med veilederen	3
Definisjoner	3
Del 2 Regelverk	4
Forskrift om sikring av havneanlegg	4
ISPS-koden	4
Del 3 Opplæring	5
Hvem kan utføre visitasjon	5
Opplæring	5
Hva skal man ha opplæring i?	6
Grunnpakke opplæring	6
Del 4 Gjennomføring	9
Frekvens for visitasjon – Kystverkets veiledning	9
Det etiske utgangspunkt	10
Informasjon	10
Undersøkelse med hjelpemidler	10
Manuell visitasjon	10
Håndsök	11
Funn av forbudte gjenstander	11
Loggføring	12
Kystverkets tilsyn	12
Del 5 Forbudte gjenstander	12
Veiledende liste over forbudte gjenstander	12
Del 6 Samarbeid med skip	14
Inngåelse av DoS	14
Del 7 Kilder	14
Vedlegg: Informasjon – Visitasjon av personer	15

Del 1 Introduksjon

Målsettingen med veilederen

Denne veiledningen er laget for havnearlegg som skal anvende visitasjon av personer som et sikringstiltak i havnearlegget. Visitasjon kan inngå som et tiltak for å sikre kontroll med adgangen til havnearlegget for at ikke personer bringer med seg forbudte gjenstander eller gjenstander som kan benyttes til å påføre skade inn i havnearlegget.

Dette er ment å være en praktisk veiledning for sikringsleder og andre som er involvert i oppgaven med å gjennomføre visitasjon.

Målsettingen med veiledningen er å gi informasjon om:

- Regelverket
- Opplæring
- Gjennomføring av visitasjon
- Forbudte gjenstander

Som vedlegg til dette heftet er et eget informasjonsskriv som kan benyttes til å informere personer som blir plukket ut til visitasjon.

Definisjoner

I denne veiledningen betyr:

- **Visitasjon:** Besiktigelse og undersøkelse av en persons klær utenpå kroppen, veske og øvrig håndbagasje, i den hensikt å avdekke gjenstander eller stoffer som kan brukes til å gjennomføre handlinger som kan skade havnearlegg eller skip som anløper disse. Dette inkluderer både manuell visitasjon og håndsök.
- **ISPS-koden:** Det internasjonale regelverket for sikring av skip og havnearlegg vedtatt av FNs sjøfartsorganisasjon (IMO) 12. desember 2002 (ISPS Code – International Ship and Port Facility Security Code).
- **Maritimt sikringsnivå:** En angivelse av graden av risiko for at en sikringshendelse vil bli forsøkt utført eller vil inntreffe. Kystverket fastsetter det maritime sikringsnivå som havnearlegg skal operere på.
- **Sikringshendelse:** En mistenkelig handling eller omstendighet som utgjør en trussel mot et skip, et havnearlegg eller en havn.
- **Sikringsavtale (DoS):** En avtale inngått mellom et skip og et havnearlegg som angir de sikringstiltak begge parter skal gjennomføre.
- **Forbudt gjenstand:** Gjenstand, herunder våpen, farlige stoffer og anordninger, som det i henhold til havnearleggets sikringsplan ikke er tillatt å frakte inn på havnearlegget.

Del 2 Regelverk

Forskrift om sikring av havneanlegg

Forskrift om sikring av havneanlegg § 19 regulerer adgangen til visitasjon av personer i et havneanlegg:

- (1) *Alle personer som skal inn på havneanlegget, kan visiteres.*
- (2) *Med visitasjon menes her en besiktigelse og undersøkelse av en persons klær utenpå kroppen, veske og øvrig håndbagasje, i den hensikt å avdekke gjenstander eller stoffer som kan brukes til å gjennomføre handlinger som kan skade havneanlegg eller skip som anløper disse.*
- (3) *Visitasjon skal gjennomføres på mest lempelig måte, og skal så langt mulig utføres av person av samme kjønn som den undersøkte. Den undersøkte har rett til å ha en tredje person til stede ved visitasjonen.*
- (4) *Visitasjon skal utføres av særskilt opplærte sikkerhetskontrollører i tjeneste hos sikringsleder, av godkjent vaktelskap, jf. den til enhver tid gjeldende forskrift om vaktvirksomhet, eller av politiets tjenestemenn.*
- (5) *Personer som motsetter seg visitasjon skal nektes adgang til havneanlegget.*

Visitasjon kan inngå som et sikringstiltak i sikringsplanen. Hvor og hvor ofte visitasjon skal foregå, skal fremgå av sikringsplanen. Visitasjon kan foretas som stikkprøvekontroll, eller det kan være begrenset til kun å foretas ved mistanke om at noe ulovlig forsøkes brakt inn på havneanlegget.

For veiledning til bestemmelsen, se kommentarer til § 19 i Kystverkets "Veiledning til forskrift om sikring av havneanlegg" som du finner på Kystverkets nettsider.

ISPS-koden

ISPS-koden del A 16.3.1 beskriver at havneanleggets sikringsplan skal inneholde sikringstiltak rettet mot å hindre at våpen, farlige stoffer og anordninger beregnet til bruk mot personer, fartøyer eller havner, og som det ikke er tillatt å frakte, bringes inn på havneanlegget eller om bord på et fartøy. Visitasjon av personer inngår som et slikt tiltak, og dette er beskrevet nærmere i ISPS-koden del B 16.10 flg.

Se mer om ISPS-kodens krav til opplæring i del 3 om opplæring.



Del 3 Opplæring

Hvem kan utføre visitasjon

Det fremgår av forskrift om sikring av havneanlegg § 19 hvem som kan utføre visitasjon i havneanlegget. Visitasjon vil i utgangspunktet enten blir utført av særskilt opplærte sikkerhetskontrollører i tjeneste hos sikringsleder eller godkjent vaktsselskap. Sikkerhetskontroll kan også gjennomføres i samarbeid med Tollvesenet.

For den første gruppen er det et krav om særskilt opplæring i visitasjon. Sikkerhetskontrollører er i henhold til ISPS-koden personell i havneanlegget med særlige sikringsmessige oppgaver. Disse skal forstå de oppgavene og det ansvaret de har for havneanleggets sikring som beskrevet i sikringsplanen, og de skal ha tilstrekkelig kunnskap og evne til å utføre de oppgavene de er blitt tildelt (jf. ISPS-koden del A 18.2).

Dersom oppgaven med sikkerhetskontroll settes ut til godkjent vaktsselskap må disse også ha tilstrekkelig opplæring i henhold til ISPS-koden. Det er havneanleggets ansvar å sørge for at innleid personell har tilstrekkelig opplæring i forhold til de oppgavene de skal utføre.

Opplæring

Opplæringsdelen består av en grunnpakke som alle sikkerhetskontrollører skal ha opplæring i. I tillegg må opplæringen ha en viss lokal tilpasning på de punktene der det er forskjeller mellom havneanleggene. Det er i det følgende ikke sagt noe om timeantallet på opplæringen, men fokuset er at sikkerhetskontrollørene får den nødvendige kompetansen.

Havneanleggets sikringsplan skal beskrive oppgavene, ansvaret og opplæringskravene

til alle ansatte i havneanlegget som har en funksjon knyttet til havnesikringen, jf. ISPS-koden del B 16.8.2.

Sikringsleder må føre en oversikt over hvem i havneanlegget som har fått opplæring. Opplysninger om opplæringen bør oppbevares så lenge personens arbeidsavtale varer. Sikringsleder skal kunne dokumentere og demonstrere for Kystverket at aktuelle ansatte har gjennomført relevant opplæring. Opplæringen skal gis før de ansatte skal utføre oppgavene. Eier/operatør av havneanlegget (evt. ved sikringsleder) har et ansvar for at de ansatte eller innleid vaktsselskap har den kompetansen som er nødvendig for å kunne utføre sine oppgaver.

Hva skal man ha opplæring i?

ISPS-koden del B 18.2 lister opp en del områder som personell i havneanlegget som har særlige sikringsmessige oppgaver etter behov skal ha kunnskap om og får opplæring i. Alle disse kan etter omstendighetene være relevant å få opplæring i, men dette må i utgangspunktet vurderes av sikringsleder ut i fra hvilke oppgaver de enkelte ansatte skal ha i henhold til havneanleggets sikringsplan.

De ulike områdene følgende:

1. *kunnskap om gjeldende sikkerhetstrusler og -mønstre,*
2. *gjenkjenning og påvisning av våpen, farlige stoffer og innretninger,*
3. *gjenkjenning av kjennetegnene ved og atferdsmønstrene til personer som kan utgjøre en sikkerhetstrussel,*
4. *metoder som brukes til å omgå sikkerhetstiltak,*
5. *metoder for å styre og kontrollere en menneskemengde,*

6. *kommunikasjon tilknyttet sikkerheten,*
7. *drift av sikringsutstyr og -systemer*
8. *prøving, kalibrering og vedlikehold av sikringsutstyr og -systemer,*
9. *metoder for inspeksjon, kontroll og overvåking, og*
10. *metoder for kroppsvitasjon av personer og fysisk gjennom søking av personlige effekter, bagasje, last og skipsforsyninger.*

For personer som skal utføre vitasjon i et havneanlegg, er punkt 2, 3, 7, 8 og særlig punkt nr. 10 relevant å ha kunnskap om. Disse punktene er derfor utdypet nærmere nedenfor med tanke på hva en sikkerhetskontrollør mer konkret bør få opplæring i. De andre punktene kan også være relevante, men er ikke omtalt nærmere her.

I tillegg er det omtalt en del tilleggspunkter som en sikkerhetskontrollør bør ha opplæring i.

De punktene som omtales nedenfor baseres delvis på IMO Model Course 3.24: "Security awareness training for port facility personnel with designated security duties". Dette kurset er utarbeidet av FNs sjøfartsorganisasjon IMO (International Maritime Organization) og gjelder for sikringspersonell i havneanlegg med særskilte sikringsoppgaver. Kurset er utarbeidet for å dekke opplæringskravene i ISPS-koden del B 18.2.

Grunnpakke opplæring

Regelverk

Sikkerhetskontrollørene skal ha kunnskap om relevant nasjonalt og internasjonalt regelverk.

De skal kjenne til de norske forskriftene om havnesikring, og særlig forskrift om sikring av havneanlegg § 19 som beskriver adgangen til å gjennomføre vitasjon, samt Kystverkets veiledning til denne bestemmelsen.

De skal særlig kjenne til at offentlige tjenestemenn skal gis uhindret adgang til havneanlegget og adgangsbegrensede områder i den grad de har tjenstlig behov for det.

I tillegg må de kjenne til relevant internasjonal regelverk, og bakgrunnen for dette regelverket. Dette gjelder SOLAS kapittel XI, ISPS-koden, EU-forordning 725/2004 og EU-direktiv 2005/65.

Gjenkjenning og påvisning av våpen, farlige stoffer og innretninger

Det skal gis opplæring i karakteristikkene og den potensielle effekten av ulovlige våpen, eksplosiver, kjemiske, biologiske og radiologiske innretninger, substanser og sammensetninger som utgjør en fare for personell, skip og havneanlegg.

Sikkerhetskontrollørene må ha kunnskap om hvordan og hvor ulovlige gjenstander kan skjules. Hvert havneanlegg skal ha en egen liste over hvilke gjenstander som er forbudt inn på det enkelte område, se del 5 i dette heftet. Sikkerhetskontrollørene må være oppdatert på hvilke gjenstander som er ulovlige der de skal foreta kontroller, slik at de alltid vet hva de skal lete etter.

Dersom en sikkerhetskontrollørene oppdager en ulovlig gjenstand, må denne ha evne til å reagere hensiktsmessig og følge havneanleggets rutiner for hvordan slike hendelser skal håndteres.

Gjenkjenning av kjennetegnene ved og atferdsmønstrene til personer som kan utgjøre en sikkerhetstrussel

Det skal gis opplæring i hva som kan være mistenksom oppførsel, samtidig som det bør vektlegges å unngå raseprofilering og etnisk stereotyping. Eksempler på mistenksom oppførsel kan være:

- *Ukjente personer som fotograferer skip eller anlegg*
- *Ukjente personer som forsøker å få adgang til skip eller anlegg*
- *Individer som etablerer forretninger eller matstander i nærheten av anlegg*
- *Ukjente personer som oppholder seg i nærheten av skip eller havneanlegg for en lengre tidsperiode*
- *Ukjente personer som ringer til anlegg for å forhøre seg om sikring, personell eller operasjonsprosedyrer*
- *Kjøretøy med personer som oppholder seg i disse og kanskje tar bilder eller lager diagram av skip eller anlegg.*
- *Luffartøy som opererer i nærheten av skip eller anlegg*
- *Personer som kan bære med seg bomber eller delta i selvmordsaktiviteter*
- *Ukjente personer som forsøker å samle informasjon om skip eller anlegg ved å ta kontakt med personell eller deres familier*
- *Arbeidere som forsøker å få adgang til anlegg for å reparere, bytte ut utstyr, utøve service eller installere utstyr.*
- *E-poster som forsøker å få informasjon om anlegg, personell eller operasjonsprosedyrer.*
- *Levering av pakker/forsøk på å levere pakker*
- *Anti-nasjonale følelser som blir uttrykt av ansatte eller selgere*
- *Anti-nasjonale hefter eller flyere som blir levert til ansatte eller som blir plassert på bilrutene*
- *Uvanlige telefonsamtaler*

Sikringsutstyr og -systemer

Sikringspersonell skal gjøres kjent med ulike typer sikringsutstyr- og systemer som havneanlegget benytter.

Eksempler på slikt utstyr er:

- *Låser og adgangssystemer*
- *Belysning*
- *Håndholdte radioer*
- *Alarmer (eks. innbruddsalarmer)*
- *Metalldetektorrammer*
- *Håndholdte metalldetektorer*
- *Røntgenutstyr*
- *Utstyr til påvisning av sprengstoffer*

Formålet med å få kunnskap om disse systemene er å forsikre seg om at man har kjennskap til hvordan sikringsutstyret og systemene fungerer. Man må ha særlige kunnskaper om det utstyret som finnes i sitt eget havneanlegg, og ha gode kunnskaper om hvordan disse brukes i det daglige.

Man må også kjenne til hvordan man sikrer en løpende nøyaktighet, effektivitet og operasjonell tilgjengelighet på sikringsutstyr som skal benyttes.

Metoder for kroppsvisitasjon av personer og gjennom søking av håndbegasje

Det skal gis opplæring i teknikker som brukes for å gjennomføre visitasjon av personer og deres personlige eiendeler.

Hensikten med denne kontrollen er å forsøke å avdekke våpen, stoffer eller anordninger som kan skade havnen, havneanlegget eller skip som anløper. Sikkerhetskontrollørene skal ha opplæring i og evne til å utføre manuell visitasjon på en måte som gir rimelig sikkerhet for at skjulte forbudte gjenstander blir oppdaget.

Frekvens for visitasjon fremgår av sikringsplanen, og sikkerhetskontrolløren skal være kjent med denne.

Sikkerhetskontrollørene bør få opplæring i følgende punkter:

- *De etiske sidene ved utførelse av visitasjon*
- *Undersøkelse ved bruk av hjelpemidler (dersom aktuelt)*
- *Manuell visitasjon*
- *Hvordan gjennomføre et systematisk hånd søk*

Se nærmere om detaljer på dette punktet under del 4 "Gjennomføring".

Lokalt tilpasset opplæring

I tillegg til de punktene som er nevnt ovenfor, må opplæringen tilpasses det enkelte havneanlegg. Dette gjelder opplæring ut i fra den enkelte type havneanlegg og de typene operasjoner som foregår der. Sikkerhetskontrollørene må ha kunnskap om relevante deler av havneanleggets sikringsplan, og særlig kunnskap om hvilke gjenstander som er ulovlig å bringe inn på dette havneanlegget.

I tillegg må opplæringen tilpasses de metodene som skal brukes i havneanlegget. Dette vil variere ut i fra hvilket teknisk utstyr og systemer som skal brukes. Personellet skal ha opplæring i det utstyret de skal bruke.

Sikringsleder må sørge for at kunnskapen til sikkerhetskontrollørene oppdateres i henhold til utviklingen innen maritim sikring, regelverk, teknologisk utvikling, metoder osv, samt gi jevnlig veiledning og oppfølging i det daglige arbeidet.



Del 4 Gjennomføring

Frekvens for visitasjon – Kystverkets veiledning

Utvelgelse til visitasjon skjer i utgangspunktet på bakgrunn av frekvens for stikkprøvekontroll som er fastsatt i sikringsplanen og godkjent av Kystverket. Visitasjon skal også foretas dersom det er mistanke om at forbudte gjenstander forsøkes brakt inn på havneanlegget.

Kystverket har i sin veiledning til forskrift om sikring av havneanlegg gitt veiledning om hvilke frekvenser som skal brukes dersom man skal ha stikkprøvekontroll. Dersom ikke sårbarhetsvurderingen eller andre forhold tilsier noe annet, skal frekvensen for visitasjon ved stikkprøvekontroll være **minimum 5 %** for havneanlegg som tar imot passasjerferjer, landanlegg for petroleumsvirksomhet, forsyningsbasene til plattformene i Nordsjøen og havneanlegg for stykkogods/container.

For andre typer havneanlegg bør frekvensen for visitasjon være **minimum 1 %** dersom den skal gjennomføres ved stikkprøvekontroll på sikringsnivå 1. For alle typer havneanlegg som skal gjennomføre visitasjon ved stikkprøvekontroll bør frekvensen settes til **minimum 20 %** på sikringsnivå 2 og **100 %** på sikringsnivå 3.

Forhåndsklarerte personer er unntatt fra beregningsgrunnlaget. Som forhåndsklarert regnes de personer som er gitt permanent adgang til havneanlegget og som er gitt opplæring i henhold til ISPS-koden del B kapittel 18. I beregningsgrunnlaget inngår derfor i utgangspunktet bare passasjerer, besøkende og andre som ikke er forhåndsklarerte.

For øvrig bør ikke havnepersonell måtte visitere sine egne kollegaer uten at det er

klare sikringsmessige grunner for dette på sikringsnivå 1. På sikringsnivå 2 og 3 må man imidlertid påregne at dette kan skje.

Det etiske utgangspunkt

Visitasjoner skal gjennomføres på en verdig og respektfull måte, og er basert på aksept for undersøkelsen av vedkommende som blir undersøkt. Dersom personen nekter å la seg visitere eller nekter å gi fra seg forbudte gjenstander, skal personen nektes adgang til havneanlegget.

Visitasjon kan fremstå som et inngripende tiltak, og skal derfor gjennomføres på mest lempelige måte. Den som skal utføre visitasjon må opptre saklig og objektivt. Visitasjon skal gjennomføres på en måte som tar fullt hensyn til den enkeltes integritet og bevarer hans eller hennes menneskeverdighet. Visitasjon må ikke brukes på en måte som diskriminerer enkelte befolkningsgrupper. Visitasjon må heller ikke fremstå som et uforholdsmessig inngrep.

Informasjon

Hvilke gjenstander som er ikke er tillatt å bringe inn på det enkelte havneanlegg må formidles til passasjerer, ansatte og andre som skal ha adgang til havneanlegget.

Kontroll ved visitasjon bør innledes med at sikkerhetskontrolløren forklarer hensikten med kontrollen og at man sjekker at personen har lovlig adgang (gyldig legitimasjon, reisedokumentasjon, etc.)

Personen bør deretter i størst mulig grad informeres om de ulike stadiene i prosessen. Man bør ha liggende et informasjonsskriv i sikkerhetskontrollen som gir informasjon til

personer som blir plukket ut til visitasjon. Se forslag til slikt skriv i vedlegg til dette heftet.

Undersøkelse med hjelpemidler

I de fleste havneanlegg vil visitasjon skje manuelt uten hjelpemidler. Dersom man skal benytte utstyr, eksempelvis håndholdte metalldetektorer, skal sikkerhetskontrolløren ha kunnskap om effektiv bruk av denne.

Manuell visitasjon

Prinsippet for gjennomføring av visitasjon i tråd med forskriften er at personen selv skal bevise at denne ikke medbringer noe som er ulovlig. Kontrollen skal normalt kunne gjennomføres uten at sikkerhetskontrolløren selv skal behøve å ta på personen eller gå inn i håndbagasjen. Manuell visitasjon foretas der det ikke foreligger særskilte hjelpemidler, og bør foretas på følgende måte:

- *Be personer underlagt visitasjon å ta av yttertøy, inkludert skotøy, for undersøkelse.*
- *Be om å få se innholdet i lommer og områder på kroppen som er egnet til å skjule gjenstander.*
- *Ved undersøkelse av veske og håndbagasje ber man person underlagt visitasjonen om å vise innholdet i disse. Undersøker bør i størst mulig grad la eieren selv forevise innholdet i veske og håndbagasje. Undersøkeren må føle seg trygg på at disse ikke inneholder forbudte gjenstander som nevnt i havneanleggets sikringsplan før de kan tas med inn på havneanlegget.*
- *Når kontrollen er gjennomført er det personen selv som skal legge gjenstandene tilbake i bagasje eller lommer.*

Denne undersøkelsen vil i de fleste tilfeller være tilstrekkelig som visitasjon, men er man usikker på om personen bærer med seg ulovlige gjenstander bør det i tillegg utføres et håndstøk. Det skal fremkomme av sårbarhetsvurderingen og sikringsplanen om håndstøk skal benyttes i det enkelte havneanlegg.

Håndstøk

Visitasjon ved bruk av hendene (håndstøk) kan være nødvendig i visse situasjoner for å avdekke gjenstander som bevisst er skjult på kroppen. Håndstøket skal utføres på mest mulig skånsom måte.

Håndstøk skal gjennomføres ved å ta utenpå klærne på kroppen, og skal utføres systematisk over hele kroppen. Håndstøk skal utføres ved bruk av begge hendene, og kan eventuelt suppleres med bruk av håndholdt metalldetektor. På kvinner skal utsiden av hånden brukes på brystpartiet. I senter brystparti skal yterside av hånd benyttes. Man skal ha særlig fokus på steder som er egnet til å skjule forbudte gjenstander, eksempelvis beltelinning.

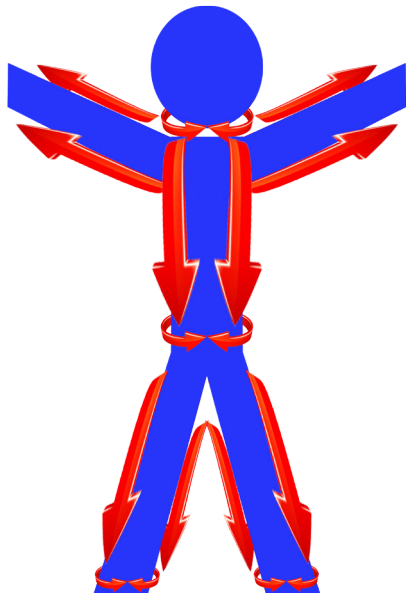
Følgende mønster bør følges:

1. *Be person underlagt visitasjon løsne belte dersom dette bæres. Sko tas av.*
2. *Skjorte/krage, start med å undersøke denne.*
3. *Armer, følg kroppens "omriss" (se bilde)*
4. *Bein, fortsett bevegelsen fra armhule ned til fot. Fra innside ankel opp til innside kne.*
5. *Mage/rygg/side, område som til nå ikke er dekket gjennom å følge kroppens omriss "fargelegges" deretter.*
6. *Bukselinning sjekkes.*
7. *Føtter, be person løfte føttene for visuell sjekk av fotens underside.*

Det skal være lagt til rette for at visitasjon kan skje i skjermede omgivelser ved havneanlegget. Dette innebærer at det er avsatt fasiliteter til å gjennomføre visitasjon. Den som blir undersøkt, kan be om at håndstøket gjennomføres av en person av samme kjønn og at en tredjeperson er tilstede under håndstøket.

Funn av forbudte gjenstander

Se del 5 for veiledende liste over forbudte gjenstander. Sikkerhetskontrolløren må følge havneanleggets prosedyrer for hva som skal gjøres dersom forbudte gjenstander oppdages. Det kan eksempelvis være behov for å kontakte sikringsleder.



I utgangspunktet må personer som bringer med seg forbudte gjenstander legge igjen disse i sikkerhetskontrollen dersom de ønsker adgang til havneanlegget. Dersom de nekter dette, skal de nektes adgang til havneanlegget.

Dersom en farlig eller alvorlig situasjon utvikler seg, skal politiet kontaktes.

Ved sikringshendelser skal Kystverket kontaktes på tlf: 35 57 26 25.

Loggføring

Havneanlegget skal loggføre gjennomførte visitasjoner og eventuelle funn.

Kystverkets tilsyn

Ved Kystverkets tilsyn kan en sikkerhetskontrollør bli bedt om å gjennomføre en visitasjon for å sjekke at man har nødvendig kunnskap og rutiner på dette.

Del 5 Forbudte gjenstander

Veiledende liste over forbudte gjenstander

Gjennom søking og visitasjon gjennomføres i den hensikt å avdekke gjenstander eller stoffer som kan brukes til å gjennomføre handlinger som kan skade havneanlegg eller skip som anløper disse. Hvilke gjenstander eller stoffer som nektes innført i havneanlegget må i utgangspunktet baseres på den enkelte sårbarhetsvurdering, og spesifiseres i sikringsplanen. Dette kan variere for ulike typer havneanlegg. Det må vurderes hvilke gjenstander som skal tillates ut i fra tjenestelige behov og hvilke gjenstander passasjerer kan ta med inn i havneanlegget.

Sikringsleder må utarbeide en liste over hvilke gjenstander som er forbudt å bringe inn på sitt havneanlegg eller på havneanleggets adgangsbegrensede områder. Nedenfor gis det en liste over gjenstander som bør vurderes å forbys inn på havneanlegget. Sikringsleder "plukker" fra listen og lager en oversikt over forbudte gjenstander som enten inngår som en del av sikringsplanen, eller mer praktisk som det vises til i planen. Listen kan også utarbeides i tilknytning til utarbeidelse/endring av sårbarhetsvurdering.

Listen nedenfor er basert på Luftfartstilsynets liste over hvilke gjenstander som det ikke er tillatt å ta med inn i sikkerhetsbegrensede områder eller i håndbagasjen. Listen inneholder noen hovedpunkter for hvilke gjenstander som forbys, og deretter gis det en mer konkret oversikt over hvilke gjenstander dette innebærer.

a) skytevåpen og andre innretninger som avfyrer prosjektiler – innretninger som kan, eller som tilsynelatende kan, forårsake alvorlige skader ved å avfyre et prosjektil, herunder:

- alle typer skytevåpen, f.eks. pistoler, revolvere, rifler og haglgeværer
- leketøy, kopier og etterligninger av skytevåpen som kan forveksles med virkelige våpen
- deler til skytevåpen, unntatt kikkertsikter
- trykkluft- og CO₂-drevne skytevåpen, f.eks. luftpistoler og luftgeværer
- signalpistoler og startpistoler
- buer, armbrøster og piler

- harpungeværer
 - spretterter og slynger
- b) **bedøvende innretninger – innretninger som er utformet spesielt for å bedøve eller lamme, herunder:**
- elektrosjokkvåpen, f.eks. elektrosjokkpistoler og elektrosjokkbatonger
 - innretninger til bedøving og avliving av dyr
 - bedøvende og lammende kjemikalier, gasser og sprayer, f.eks. tåregass, pepperspray, syreholdig spray og spray mot skadedyr
- c) **skarpe eller spisse gjenstander – gjenstander med skarp spiss eller skarp egg som kan forårsake alvorlige skader, herunder:**
- innretninger beregnet på hogging, f.eks. økser og kjøttøkser
 - isøkser og ishakker
 - barberblader
 - tapetkniver
 - kniver med blad som er lengre enn 6 cm
 - sakser med blad som er lengre enn 6 cm målt fra dreiepunktet
 - kampsportsutstyr med skarp spiss eller skarp egg
 - sverd og sabler
- d) **verktøy – verktøy som kan forårsake alvorlige skader eller brukes til å true havneanleggets eller skipets sikkerhet, herunder:**
- brekkjern
 - boremaskiner og bor, herunder batteridriller
 - verktøyer med et blad eller skaft som er lengre enn 6 cm og kan brukes som våpen, f.eks. skrujern og meisler
- sager, herunder batteridrevne sager
 - blåselamper
 - boltepistoler og spikerpistoler
- e) **stumpe gjenstander – gjenstander som kan forårsake alvorlige skader når de brukes til å slå med, herunder:**
- balltrær
 - klubber, køller og batonger
 - kampsportsutstyr
- f) **sprengstoffer og brannfarlige stoffer og innretninger – sprengstoffer og brannfarlige stoffer og innretninger som kan, eller som tilsynelatende kan, forårsake alvorlige skader eller utgjøre en trussel mot havneanleggets eller skipets sikkerhet, herunder:**
- ammunisjon
 - fenghetter
 - detonatorer og lunter
 - kopier eller etterligninger av eksplosive innretninger
 - miner, granater og andre militære sprengstoffer
 - fyrverkeri og annet pyroteknisk utstyr
 - røykbomber og røykpatroner
 - dynamitt, krutt og plastiske sprengstoffer

Ved gjennomføring av gjennom søking og visitasjon må sikkerhetskontrollørene vite hva de leter etter. Havneanleggets sikringsleder må derfor sørge for at de får denne informasjonen.

Det må også opplyses til personer som skal inn på havneanlegget hvilke gjenstander som ikke er tillatt å bringe inn på havneanlegget eller på adgangsbegrensede områder.

Del 6 Samarbeid med skip

Inngåelse av DoS

En sikringsavtale er en avtale inngått mellom et skip og et havneanlegg som angir de sikringstiltak begge parter skal gjennomføre. Sikringsavtale skal inngås i særskilte tilfeller som fremgår i forskrift som sikring av havneanlegg § 16 (2), men *kan* også inngås i andre tilfeller der dette beskrives i sikringsplanen, jf. § 16 (3).

I utgangspunktet skal det gjennomføres kontrolltiltak både i havneanlegget og på skipet, men i noen tilfeller kan det være hensiktsmessig å samordne denne kontrollen. Eksempelvis kan cruiseskip ha en 100% gjennom søking og visitasjon på skipet, og dette kan i noen tilfeller være gode nok kontrolltiltak for havneanlegget også. Sikringsleder må i det enkelte tilfellet vurdere om tiltakene på skipet er gode nok for kontrollen i havneanlegget også. Dette vil avhenge av havneanleggets PFSA og hvor oversiktlig havneanlegget er. Dersom det er kritiske eiendeler eller operasjoner i havneanlegget, skal ikke DoS benyttes i slike tilfeller. DoS kan benyttes dersom

det kun er skipet og dets besetning/passasjerer som skal beskyttes.

Dersom kontrollen samordnes må havneanlegget og skipet inngå en DoS der de avtaler at kontrollen kun skal foregå enten i havneanlegget eller på skipet. Havneanlegget kan således overføre oppgaven med visitasjon, men ansvaret for at dette blir gjort på tilfredsstillende måte i henhold til havnesikringsregelverket ligger fremdeles hos havneanlegget.

Dersom DoS skal inngås i slike tilfeller må denne praksisen beskrives i sikringsplanen og godkjennes av Kystverket. Det må ikke være noe i sårbarhetsvurderingen som tilsier at en slik praksis ikke bør gjennomføres. En DoS kan inngås for et eller flere anløp med samme skip/rederi, eller det kan eksempelvis utstedes en DoS med varighet på en sesong.

DoS skal skrives under av sikringsleder. Skjema for DoS finnes på Kystverkets nettsider under "havnesikring" og "skjema".

Del 7 Kilder

Regelverk:

- *Forskrift 29. mai 2013 nr. 538 om sikring av havneanlegg* (link til lovdata: <http://lovdata.no/forskrift/2013-05-29-538>)
- *EU-forordning 725/2004 og ISPS-koden* (ligger som vedlegg til forskriften på lovdata)

Andre kilder:

- *IMO Model Course 3.24: "Security awareness training for port facility personnel with designated security duties"*. Utarbeidet av FNs sjøfartsorganisasjon IMO (International Maritime Organization), og kan om ønskelig kjøpes fra IMO Publishing.
- *Luftfartstilsynet* - <http://www.luftfartstilsynet.no/>

Informasjon

Visitasjon av personer

Grunnlag for gjennomføring av visitasjon

- *Visitasjon gjennomføres for å lete etter og oppdage gjenstander som det ikke er tillatt å ta med inn på havneanlegget.*
- *Etter forskrift 29. mai 2013 nr. 538 om sikring av havneanlegg § 19 kan alle personer som skal inn på havneanlegget, visiteres.*

Rettigheter ved gjennomføring av visitasjon

- *Den som blir plukket ut til visitasjon har rett til*
 - o *at visitasjonen gjennomføres på mest skånsomme måte*
 - o *at visitasjonen gjennomføres i skjermede omgivelser*
 - o *å ha en tredje person til stede ved visitasjonen*
 - o *dersom mulig, kreve at visitasjonen utføres av person av samme kjønn*

Konsekvenser

- *Du kan nekte å bli visitert, men du vil da ikke få adgang til havneanlegget.*
- *Dersom forbudte gjenstander oppdages, må dette legges igjen i sikkerhetskontrollen for at du skal få adgang til havneanlegget.*



KYSTVERKET



KYSTVERKET

Kystverket

Postboks 1502, 6025 Ålesund

Tlf.: 07847

Epost: post@kystverket.no

www.kystverket.no